

Magyarország—NDK atlétikai viadal

rangúak voltak az építészeti igények. Ott mindenki dolgozik, sürgő-forog. A sportcsarnokban 12 és fél ezer ember ülve tölt el órákat valamilyen esemény szemlélésében. Ehhez méltó építészeti keretet kellett és sikerült létrehozni. Pedig ilyen méretben ez ugyancsak nehéz. A belsőépítészeti szokott eszközei — falburkolat, szőnyeg, izléses bútorok — nem elegendők ehhez. Itt atmoszférát kellett teremteni, amelyhez hozzájárulnak a jó térarányok, a hatásos tetőszerkezet és a nézőtér felületét alkotó ülés-sorok játékos folthatása, további lehetőség a megvilágítás és mindezek felett: a bemutatók közép-pontba helyezése, a mozgó látvány „építészeti kihasználása”. A tervezők éltek mindezekkel a lehetőségekkel, a csarnok hatásában kifogástalan.

A sokszög alapú, hengeralakhoz közelítő hasábot, a küzdőtér és a nézőtér együttesét öt egymás feletti gyűrűs szint övezi. A legalsóban az öltözők és mosdók, a következőben a bejárók helyezkednek el. A harmadik szint is a közönség forgalmát, a nagy tér „megtöltését” és „kiürítését” szolgálja, míg a negyedik a sajtó- és díszpáholyok s egyéb helyiségek találhatók. Legfölül van az ún. technikai szint.

A lefeszített, kábelszerkezetes függőtető szövevényei közé járdák vezetnek, melyek nemcsak a szerkezet ellenőrzését, hanem a világítóberendezések kezelését is lehetővé teszik. Ebben a „tetőtájban” is minden áttekinthető, minden megközelíthető, minden világos. A centrikus elrendezés megnehezítené a „tájékozás” érzékelését, ezért nagy a jelentőségük a feliratoknak. Ennyi nézőt nem is lehetne másképp eligazítani. A közönség az épületet gyorsan elhagyhatja: a küzdőtér másfél

KUBINSZKY MIHÁLY

Az új sportcsarnok sikere

Pophangverseny Amanda Learrel

● Az új sportcsarnok imponáló — már csak a külső és belső méretei miatt is. A hatalmas, megkapó belső térben a lenyűgöző látvány eleganciával párosul, s emiatt a hasonló méretű külföldi csarnokok sorában előkelő helyezést érdemel. Az eleganciát elsősorban a célszerűség kifejezése, nem kevésbé a szerkezet tiszta megjelenítése és végül a jó színhatás és világítás adja.

Térfogata 360 ezer légrétegméter, alapterülete 40 ezer négyzetméter, fesztávolsága 102 méter. Ilyen belső térrel hazánkban eddig az ipari és a közlekedésépítés is alig kérkedhetett, annál is inkább, mert csarnokainál másod-

a 11

796:725. 85

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR
KÖZÖSSÉGBUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726BUDAPEST
Budapest

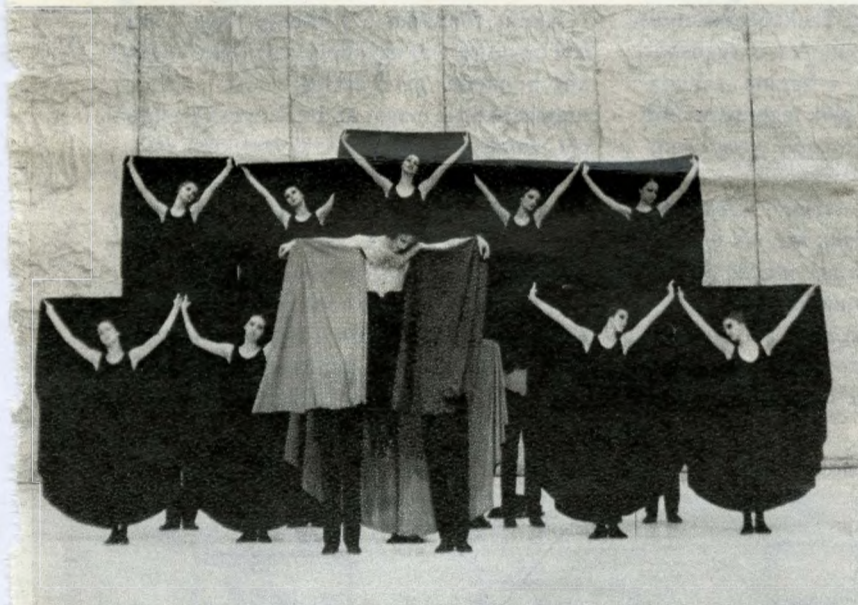
1982

6

Nemzetközi karateverseny

A Győri Balett

perc alatt, az épület hat perc alatt üríthető ki. Ehhez és nem pusztán az esztétikai hatásához szükséges a sportcsarnokban látványként is domináló építészeti rend.

Az építészeti teljesítménynél nem kisebb a gépészeti. Az épületet jól fűtik (ezt a télen magam is tapasztaltam). A nyári légfrissítés remélhetőleg ugyancsak hibátlanul fog működni. A légbefúvás felül, az elszívás alul történik. A légcseres tetőfelépítményeinek hégagosan felállított dobozai egyébként furcsa pártázatos kontúrt rajzolnak a homlokzatra. Ez erősen szembetűnik, mikor az épülethez közelítünk, s aligha tartozott az építész elképzeléséhez.

A küzdőtér méretei mellett szinte eltörpülnek es mellékhelyiségnek tűnnek olyan létesítmények, melyek másutt bizonyára jelentős centrumot képeznének, mint például a két edzőpálya. A nagyobbik mintegy kétezer négyzetméter alapterületű. Jégpályája alá 18 kilométer hűtőcső van beépítve.

A csarnok előtereiben a falburkoló mészhomoktégla uralkodik, melynek előnye, hogy élénkpiros szín nélkül ad téglatexturát, s ezért egy ideje igen kedvelt belsőépítészeti anyag. A téglapiros szín ugyanis az emberek nagy részében külső falat, északi zord időjárást asszociál. A szürké-

vel rokonszínű, de finomabb árnyalatú, a belső tér falfelületét borító cementkötésű forgácslap (Betony). Itt, a csarnokban egy új építőanyag „betörésének” lehetünk tanúi. Kifogásolni kell azonban a közönség közlekedését szolgáló felületek aszfaltburkolatát, mely különösen a rákent festék miatt nem mutat jól.

A sportcsarnok kapcsolata a közeli Népstadionnal és a készülőben levő Stadion-szállóval látványban és funkcióban egyaránt jó. Összetartozásuk világos és harmonikus. A hazai sportkultúra méltó építészeti keretben mutatkozik. S jól jelölték ki az együttes helyét Budapest városszerkezetében. Amikor annak idején, harminc évvel ezelőtt, a Népstadion épült, sokan megkérdzték, helyes volt-e vajon a hely megválasztása a füstös Keleti pályaudvar tözsomszédságában, a külvárosi gyártelepek közelségében? Nem lett volna kedvezőbb egy félreeső budai hely? Úgy hiszem, hogy a fővárosnak már az is nagy nyereség, hogy itt, a legsűrűbb beépítésű övezetek mentén ekkora terület szabadon maradt és lélegzik, az ugyancsak közeli Városligettel majdnem összefüggő zónát alkot. Egyébként a Keleti pályaudvar már nem füstöl. Azt hiszem, mindenképpen örülhetünk, hogy sportközpontunk — más nemzetek hasonló intézményeitől eltérően — szokatlanul bátor közelségben van a városközpontozhoz. Minden irányból könnyen megközelíthető.

A sportcsarnok és a Népstadion forgalmi kapcsolatába, sajnos, kisebb zökkenő csúszott, a szó szoros értelmében: a gyaloghidakat Rialto-szerűen meg kellett magasítani, hogy a már korábban lefektetett közművek miatt immár fel nem bontható utak felett a közönséget átvezethessék.

ÉPÍTÉSZETI KRITIKA

Kissé túl soknak tartom a betonozott és aszfaltozott felületet. Éppen egy sportlétesítménynél bizonyára lehetett volna ezek helyett zöldbetont vagy gypsávokat létesíteni, melyek intenzívebb fásítást tettek volna lehetővé. Hiszen az épületek amúgy is nagy területet foglalnak el. A föld csak akkor „lélegzik”, ha felületének kétharmada szabad marad, nincs lebetonozva, beépítve.

Összességében szép munkát végeztek, akik az új sportcsarnok létesítésében közreműködtek. Csak némelyikük nevét tudom itt kiemelni. Kiss István irányító építésztervezővel és munkatársával, Vukovich Miklós építésszel kell kezdenem a sort. A beépítési tervet Szabados László, a statikai munkát Ercsényi Sándor és Nemes Szilárd készítette. A fűtészellőzést Réfy Imre, a világítás-technikai megoldásokat Mostbacher Ödön tervezte. Valamennyi munka a Középülettervező Vállalat keretében készült. Igazgatója, Mányoky László építész a jó gazda figyelmével ugyancsak részt vett a nagy munkában. A készülőfélben levő Stadion-szálló építésztervezője, Tolnay Lajos meghatározóként működött közre az épületek együttessé formálásánál. A sportcsarnok függőtetőjének tervezését a leningrádi Lenznyep, J. V. Jeliszjev állami díjas konstruktor végezte. A belsőépítészeti terv Mózer Pál és Székelyi Zsuzsa munkáját dicséri. Valamennyien hozzájárultak ahhoz, hogy az egyik legnagyobb és valóban nagyszabású huszadik századi fővárosi középületet ilyen kiváló megfogalmazásban hagyassuk örökül a következő nemzedéknek.

